

Alkohol i mladi

Upitate li adolescente je li alkohol droga, u mnogo slučajeva će vam spremno odgovoriti: „nije“. Ustvrdite li da su mnogi mladi u riziku za javljanje alkoholizma, nasmijat će vam se i reći „to nije točno, alkoholičari su stari ljudi“. Ima još mnogo zabluda koje mladi njeguju kad je alkohol u pitanju. Neke od njih mogu se često čuti: pijenje vikendom nije štetno, pivo zapravo nije alkohol, nema zabave bez „cuge“ itd. Dio objašnjenja za ovakvo razmišljanje leži i u sljedećim razlozima:

1. Alkohol je društveno prihvatljiv

U našoj kulturi alkohol je prisutan „od kolijevke pa do groba“ – svaki važniji događaj u životu pojedinca i zajednice obilježen je i konzumiranjem alkohola.

Roditeljski stav prema alkoholu značajno utječe na odnos djece prema njemu. U Centru za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u tretmanu je mnogo mladih koji konzumiraju alkohol i prema njemu imaju pozitivan stav. Relativno često i njihovi roditelji opravdavaju takvo ponašanje, koristeći se ispričama poput:

- *„To nije tako strašno, mladi su, i mi smo to radili“*
- *„Normalno je da se (dečki) povremeno napiju“*
- *„Ne može moje dijete protiv svih“*
- *„To je samo prolazna faza“*

Ovakve izjave i stavove djeca često „prevedu“ kao odobravanje konzumiranja alkohola, što kasnije donosi mnoštvo problema na svim područjima funkcioniranja mlade osobe (školske obveze, komunikacija u obitelji, odabir vršnjačkih skupina i sl.).

2. Alkohol je lako dostupan

Zakonska regulativa kod nas je dobro definirana. Problem nastaje u njenoj provedbi, odnosno u činjenici da mnogi odrasli krše ove odredbe omogućujući djeci i mladima da dođu do alkohola (trgovine, kafići, klubovi i sl.)

Čak 86,6% učenika u dobi od 16 godina navode kako bi kako bi prilično lako ili vrlo lako mogli nabaviti alkoholna pića (ESPAD, 2015). Ovaj podatak upućuje na to da **odrasli** još uvijek ne shvaćaju ozbiljno problem konzumiranja alkohola među mladima.

3. Alkohol je uobičajen način zabave među mladima

Mladi konzumenti alkohola redovito naglašavaju kako je izlazak bez alkohola dosadan. Rado se prepričavaju „junačke priče“ o tome što se događalo tijekom nekog izlaska, a alkoholiziranost vršnjaka uglavnom se prihvaća kao zabavna, smiješna, za pamćenje i sl. Nekadašnja razlika u učestalosti konzumiranja alkohola između mladića i djevojaka sve više nestaje. Razlika je u vrsti pića koje konzumiraju. Tako mladići najradije piju pivo (57%), zatim vino (50%), pa žestoka pića (45%). Djevojke više vole vino (44%), žestoka pića (43%), pa tek onda pivo (30%). (ESPAD, 2015)

Prema rezultatima velikih europskih istraživanja među mladima, u svim kategorijama vezanim uz konzumaciju alkohola, Hrvatska se nalazi pri vrhu ljestvice u odnosu na druge zemlje sudionice, što upućuje na veličinu problema pijenja u nas. Gotovo polovica učenika u dobi od 16 godina u životu se barem jednom opila, 35% ih se do te dobi opilo jednom do pet puta u životu, 4% ih se opilo 20 ili više puta u životu! (ESPAD, 2015).

UZROCI

- Mladi NE piju zato što žele narušiti svoje zdravlje ili postati ovisni o alkoholu
- čine to jer se žele socijalizirati
- žele biti prihvaćeni u svijet odraslih gdje je konzumacija alkoholnih pića uobičajena norma ponašanja
- vjeruju da se alkohol **mora** probati,
- vjeruju da **svi** piju i da im se neće dogoditi ništa loše
- pod utjecajem alkohola osjećaju veće samopouzdanje
- gube osjećaj srama i nesigurnosti u ostvarivanju kontakata s djevojkama ili mladićima
- vjeruju da će biti bolje prihvaćeni među vršnjacima

- žele otkloniti psihičku napetost ili ublažili stres s kojim se suočavaju zbog usamljenosti, osjećaja neprihvaćenosti i/ili odbačenosti od drugih
- zbog vršnjačkog pritiska

POSLJEDICE:

- alkohol sprječava normalan razvoj mlade osobe na svim područjima
- u ponašanju pokazuju prkos, netrpeljivost, razdražljivost, gubitak toplih emotivnih odnosa unutar obitelji
- zanemaruju školske i druge obveze
- u pojačanom su riziku za konzumiranje drugih droga
- češće se upuštaju u neodgovorne seksualne odnose
- skloniji su nasilničkom ponašanju i činjenju drugih kaznenih djela

Odgoda prve konzumacije do punoljetnosti značajno bi smanjila rizike i kasnije štete.

Tijekom rasta i razvoja djeteta nije izloženo **samo** roditeljskom utjecaju. Postoji čitav niz čimbenika koji pomažu da dijete formira stavove i mišljenja o svemu oko sebe, pa tako i o alkoholu (škola, vršnjaci, mediji, u zadnje vrijeme osobito društvene mreže). Roditeljima nije lako zaštititi dijete od negativnih utjecaja i ispraviti pogreške koje se na tom putu dogode. Usprkos težini zadatka, on i nadalje ostaje njihov – roditeljski.